

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Hjemløs

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Hjemløs", i Goldschmidt, M. A.: *Hjemløs*, udg. af Mogens Brøndsted ; Harald Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, 1999, s. 304. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-goldschmidt03-shoot-idm139686919991200.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Hjemløs

Emilie havde ikke ret faaet Leilighed til at more sig; Politiken blev hende dog en temmelig besværlig Bundsforvandt. Da hun reiste til Kjøbenhavn, havde der uvilkaarlig foresvævet hende Billeder af en Tournering, hvor Ridderne brøde Landser for deres Damer. Hun vidste nok, at det var lidt overspændt; men nogen Morskab maatte man dog see at forskaffe sig ved Siden af de alvorligere Tanker, som maaskee En eller Anden vakte. - Camilla tænkte paa Milner. Efter at hendes Tanker søgende havde været beskæftigede andetsteds, vendte de tilbage til ham, dvælede ved hans smukke Tilbageholdenhed, hans Artighed imod de Ældre; hun droges tilbage til ham ved Vanens Magt, ved Fortrydelse over, mulig at have gjort ham Uret, og ved Kundskabens Træ paa Godt og Ondt. Han var stegen i hendes Øine blot ved at tie; hun tillagde ham nu et Indhold, som de andre Talende ikke havde. Unge Piger kunne jo være store Poeter, naar de lades uforstyrrede.

De to unge Piger vare sammen i Camillas Værelse i Cottagens øverste Stokværk. De stode i det aabne Vindue og saae ud over det maanebelyste Sund; en tindrende guul Stribe laa henover Vandet; Bølgerne sloge i ensformig Tact mod Kysten fremdrevne af en sagte Vind.

Hvad tænker Du paa, Emilie? spurgte Camilla efter en Pause.

Aa, jeg veed ikke ... jeg troer, jeg tænkte slet ikke; her er saa smukt.

Er det aldrig faldet Dig ind at tænke, hvor underligt det dog er, at Alting kan gaae saa rolig og stille, at det kan være saa fredeligt og blankt og fornøiet? 305 Tænkte Du paa det nu? spurgte Emilie og vendte sig med et forskende Blik til Camilla.

Hør! sagde Camilla; den Stemme kjender jeg!

Der lød noget borte et kraftigt, sømandsagtigt Ahoi!

Hvem er det da?

Ja, det veed jeg ikke. Jeg saae i Eftermiddags en høi, stærktbygget Mand, vistnok en Sømand, ved Indgangen; han raabte det selvsamme Ahoi; formodenlig kaldte eller svarede han Nogen.

Og det lagde Du saadan Mærke til?

Ja, det lød saa kraftigt og kjækt! Jeg kom til at tænke paa, at saadan lyder det vel i et Krigsskib, naar de holde Søslag.

Tag Dig iagt! sagde Emilie spøgende.

For hvad?

At Du ikke forelsker Dig paa Afstand i den høie Mand.

O! han blev formodenlig ogsaa mindre, naar han kom nærmere ... Har Du nogensinde været forelsket, Emilie?

Nei, ... jo, som Barn var jeg det maaskee.

O, som Barn! ... Var Du virkelig inderlig forelsket?

Jeg veed ikke rigtig ... jeg troer, han holdt for meget af mig.

Men saa er Du jo coquet, Emilie!

Coquet? Hvad er det egenlig?

Det er ... det er ... sagde Camilla famlende og afbrød pludselig sig selv med: Det er det, jeg ikke er!

Der var en uskyldig Høihed i disse Ord, og de vare tillige en Slags Anklage, som Selvfølelsen henvendte til Skjæbnen; men de lød som en Anmasselse, og Camilla følte det, da hun selv hørte Ordene. Hun blev forlegen, som man saa tidt bliver efter et Udbrud af Følelse; men Emilie tog hende om Livet, strøg hende om Panden og sagde: Du er en sød Pige, Du er meget bedre end jeg.

Hvad hedder han? Lever han endnu? spurgte Camilla, smilende med Taarer i Øinene, og lagde sin Arm om Emilie. Fortæl mig om ham og om Dig.

Emilie fortalte i en halv spøgende, halv alvorlig Tone, skildrede Otto, udmalede hans bløde Hengivenhed, beskrev Scenen med Æblet, hvordan han senere havde slaaet hende, og hvordan hun egenlig dengang holdt allermeest af ham, men hvordan han igjen havde fordærvet det; jo længere hun kom i Fortællingen, desto 306 mere nærmede Tanken sig Knud Gjedde; der kom noget Kortaandet, Smerteligt i Tonen, da hun fortalte,

at Otto reiste bort, hun overdrev Ottos lille Bedrift paa Engen; thi i dette Øieblik beskjæftigede en krigersk Skikkelse hendes Phantasi, og da hun endte med: Og siden har jeg ikke seet ham - udbrød Camilla, medens Emilie bøiede sig ud af Vinduet: Du elsker ham endnu!

Hvem? spurgte Emilie aandsfraværende.

Dette Lynglimt var nok til at lade Camilla ane en anden Historie; men hun svarede: Din Otto .... sagde Du ikke, at han hed Otto Krøyer?

Jo, sagde Emilie ... Men værsgo, vedblev hun, pludselig igjen oprømt og livlig, nu skal Du fortælle; for Du har ogsaa været forelsket .... som Barn! Nægt det nu ikke, Du lille Skjælm!

Det har jeg ogsaa, som ganske lille Pige, sagde Camilla.

Fortæl, raabte Emilie og vendte sit smilende, af de tætte mørke Lokker ombølgede Ansigt imod Camilla, der i dette Øieblik med det sorte Haar og de brune Øine, beskinnet af Fuldmaanen, saae endnu blegere ud end sædvanlig. En Tilskuere skulde have betragtet de to unge Piger som deilige Billeder, den ene paa Livsglæde, den anden paa Dybsind, forskjellige Billeder paa Kvindelighedens Poesi og Mænds Lyksalighed.

Jeg var nok otte Aar gammel dengang, begyndte Camilla. Der kom en Familie reisende hertil; Manden var en gammel Ven af Fader og havde nok været Consul i Østerrig eller etsteds i Tydskland. De havde en lille Dreng paa Alder med mig, og ligesom vi saae hinanden, holdt vi af hinanden. Vi blev ved at holde hinanden i Hænderne jeg forærede ham alt mit Legetøi, og da de sagde, at vi skulde lege sammen, satte vi os hen i en Sopha og omfavnede og kyssede hinanden. Saadan var det altid, naar vi kom sammen. Jeg husker det saa tydelig, at jeg var tilmode, ligesom jeg skulde forsvinde i ham jeg synes endnu tidt, jeg kan gjenopleve den ubeskrivelige, lyksalige, hensmeltende Følelse. Jeg vilde altid sidde med Hovedet op til hans Skulder, og det kunde jeg ikke lide. Engang sad han saadan, og jeg var bedrøvet, og saa mærkede jeg lige med Et, at han var falden i Søvn. O, jeg var saa ulykkelig og saa vred! Jeg turde ikke røre mig for ikke at vække ham; men jeg troer, jeg var bleven syg, hvis jeg ikke var kommen til at græde, og saa sad jeg saadan og græd lydlost mine modige Taarer. Saa vaagnede han og kjærtegnede mig, og vi holdt igjen meget af hinanden; men jeg kan godt huske, at jeg betragtede det som min Pligt. Men da han saa igjen kom bort, længtes jeg meget.

Hvor er han nu? spurgte Emilie.

Han kom tilbage til Tydskland, og der døde han.

Emilies Ansigt anlagde et Øieblik Sorg; hun spurgte: Sørger Du over ham?

Aa, det er jo saa længe siden!

Emilie fortsatte: Men han vedbliver at være stor, fordi han ikke kan komme nærmere!

En dyb Rødme overfoer Camillas Ansigt; men hun fattede sig hurtig og udbrød, idet hun truede med Fingeren:

Af en Landsbypige at være ...

... har jeg dog en ret god Forstand, fuldførte Emilie. Ja, I Kjøbenhavnsdamer troer ogsaa, at vi Provindsfolk hverken kan see eller høre; men vi kan saamæn baade see Hr. Hald og Hr. Schiøtt og Hr. Milner ...

Og Hr. Bregning og Hr. Dalberg; vi tvivle aldeles ikke!

Hvad synes Du om Schiøtt? spurgte Emilie med et Smil.

Aa, jeg veed ikke ... hans Linned er ikke fiint nok.

Hvad for Noget? Du, som er saa alvorlig, Du, som slet ikke er coquet, Du seer derpaa!

Ja, jeg undrer mig selv derover; men jeg kunde ikke gjøre derved; igaar eller iforgaars, da han talte om Guderne, kom jeg til at see paa hans Krave, og saa stødte det mig, at den var simpel og blaalig og ikke godt strøgen.

Saadan en lærd Mand bryder sig ikke om de Smaating, vi Damer lægge Vægt paa.

Camilla vendte sig og mødte Emilies skjelske Blik.

Troer Du virkelig, han er saa alvorlig, som han lader til? spurgte Emilie.

Aa, jeg veed ikke; jeg synes ikke, han er saa alvorlig; han er jo endogsaa meget vittig sommetider. 308
Ja, saadan! sagde Emilie og tænkte i sit stille Sind, at hun ikke behøvede nogen theoretisk Veiledning, men kunde overbevise sig i Praxis.

Forresten, vedblev hun, troer jeg rigtignok, at Milner er meget farligere. Der er vist noget Skjult og Dybt.

Troer Du? sagde Camilla saa rolig og simpelt spørgende, at selv Emilies fine Øre ikke kunde opdage Noget.

Hvad synes Du om Dalberg, Camilla? vedblev Emilie et Øieblik efter.

Hvad synes Du, Emilie?

Han er smuk.

Ja.

Han er vist et stort Geni; han vil vist gjøre uhyre Lykke i Verden.

I Verden ... ja.

Du har sommetider en underlig Maade at tale paa, Camilla ... Hvad meente Du nu?

Jeg meente det, jeg sagde. Fader fortalte idag, at Dalberg nok skal forloves med en Datter af en af Ministrene og paa den Maade komme ind i Cancelliet; saa bliver Regeringen liberal, og Slesvig bliver indlemmet i Danmark.

Saa? sagde Emilie. Hun tilføiede lidt efter, idet hun ligesom Camilla saae ud i den lyse Nat, hen over det tindrende Vandspeil: Det er dog noget Stort, saadan at formæle sig for Statens Skyld! Det er jo ligesom Kongerne!

Ja, og hun, den stakkels Pige, er ligesom Dronningerne.

Den »stakkels Pige«? ... At blive gift med en beundret og berømt Mand! ... og beherske ham! .... For det sagde Du jo selv: nærvæd blive Mændene dog smaa.

Ja, det er rigtignok en stor Fornøjelse! sagde Camilla utaalmodig.

Emilie bøiede af og spurgte: Hvad mener Du om Bregning?

Camilla svarede med et Udtryk af Hjertelighed: Det er vist i Grunden et rart Menneske. Han lover ikke Mere, end han holder ...

Ligesom Hald ...

Ja.

Der blev en Pause, som Camilla afbrød med: Det bliver kjøligt, lad os lukke Vinduet. 309 De gik tilbage i Værelset; Emilie saae paa sit Uhr og udrød: Gud, Klokken er næsten Tolv! hvor Tiden kan gaae! Godnat, søde Camilla ... Men sig mig, siden Du har hørt efter den Ubekjendtes Stemme - kjender Du den unge Herre, den netklædte Herre med den spraglede Vest, der flere Gange gik forbi os i Concertsalen og fulgte efter os og vedblev at gaae op og ned herudenfor? Jeg syntes, han hilste engang.

Ja, det er en Musiklærer André; han har underviist mig en ganske kort Tid for endeel Aar siden.

Saa? ... Naa, af hans Blikke at dømme lader det til, at han ikke har glemt sin Elev.

Gud, Emilie, hvor kan Du nu være saa ... - han havde jo ikke Øinene fra Dig!

Være saa ... ? Hvad var det, Du vilde sige? Du meente da ikke coquet? ... Ja, jeg er virkelig lidt coquet; men jeg skal nok forbedre mig, sagde Emilie med en saa indsmigrende Blanding af Skjelmeri og Ruelse, at Camilla faldt hende om Halsen og leende udrød: Man maa holde af Dig, Du store Skjelm! ... Vi maa have Ham til at forbedre Dig.

Hvem?

Din Otto.

Ja.

Da Emilie var gaaet ind i sit Værelse, faldt det Camilla ind, at hiin sildige Efterspørgsel var ligesom en Efterskrift, der jo har Ord for at være Damebrevs egenlige Indhold. Hun huskede paa, at hendes Fader engang havde talt om en morsom Anbefaling, som Ferdinand André havde forlangt af ham til Agent Theilmann, men kort efter havde han igjen seet André paa Københavns Gader. Hun bragte dette i Forbindelse med Emilies underlige Spørgsmaal: Hvem? og troede i Hast at have fundet en Nøgle. Hun aabnede Døren til Emilies Værelse og raabte: Nu veed jeg Noget! Det var altsaa ham! ... Han gjorde altsaa Cour til Dig paa samme Tid som Din Otto!

Hvilken ham? spurgte Emilie og blev ganske bleg.

André! Ferdinand André! Musklæreren! Nægt det ikke!

For Guds Skyld, Camilla! ... Hys! ... Nævn aldrig det Navn, naar Fader hører det!

Vær Du kun rolig, sagde Camilla, fornøiet over sin Sindrighed, 310 lukkede Døren og gik tilsengs. Hun var saa beskjæftiget med sin Opdagelse, at hun glemte sig selv, og først efter en Stunds Forløb lagde hun sig med et dybt Suk til at sove.

Den næste Dag, da Agenten i Schiøtts Selskab havde nydt Tilværelsen i Restaurationen og udenfor Pavillonnen, besluttede han at gaae hjem og sove den hede Tid bort, og Schiøtt fulgte ham. De vare begge tause, Agenten nedsunken i Velbefindende og Længsel efter Søvn, Schiøtt stille og drømmende opvakt, paavirket af Sollyset, Træernes Skygger og Søvinden, fordybet i uvilkaarlige Erindringer af den platoniske Dialog om Kjærlighed, hvor Sokrates vader over Bækken og sætter sig i Ly af Platanen. De kom til Cottagen; Damerne sad udenfor i Husets Skygge, beskjæftigede med Haandarbeide; Agenten gik op; Schiøtt hilste og begyndte en Samtale om Veiret. Emilie syntes optaget af sit Arbeide og udbrød pludselig: O, Gud, nu er Dampskibet gaaet, og nu faaer jeg ikke Bud til Byen!

Camilla spurgte, hvad hun havde glemt; det var en vigtig Ting, nogle Kniplinger. Nu kan jeg ikke faae Bud ind før imorgen, sagde hun mismodig, saa faaer jeg ikke Kraven færdig før iovermorgen!

Hvis De ønsker Bud til Byen, sagde Schiøtt, saa kan jeg besørge det ... jeg skal dog til Byen i Formiddag.

Han sørgede for at lade mærke paa Tonen, at han ikke skulde til Byen, men vilde, for hendes Skyld.

Skal De virkelig? spurgte Emilie. Men hvordan vil De faae Befordring?

O, der er Kaffemøller nok!

Ja, naar De vil have den Godhed, med det Samme at besørge et Budskab for mig, saa er jeg Dem virkelig meget forbunden, saa sender Jomfruen det nok ud.

Jeg kan jo tage det med, hvis De ønsker det.

De er saa overordenlig artig!

Schiøtt fik sine Instructioner og kørte i Solheden ind til Byen. Det var, om ikke nøiagtig paa Dag og Klokkeslet, saa dog samtidigt med, at Otto red. Men Schiøtt var overbeviist om, at Emilie følte det Offer, han havde bragt hende, og glædede sig over at være kommen hende nærmere; han forsmaaede aldeles at see paa den Jomfru, som solgte ham Kniplingerne, forøgede derved sit Offer og 311 Emilies Erkjendtlighedspligt. Da han ud paa Eftermiddagen kom tilbage til Cottagen, hvor Milner imidlertid havde indfundet sig, nærmede han sig Emilie med lidt vigtig, hemmelighedsfuld Mine og overrakte hende Pakken. - Emilie sagde overrasket og høit: Hvad er det? .... O, tusind Tak, Hr. Schiøtt! ... og lagde lidt efter Pakken tilside.

Schiøtt fjernede sig fra hende af en Slags Ædelmodighed, ligesom for ikke strax at tage sin Løn.

Milners Øine havde med et smilende Udtryk hvilet paa Emilie. Han gik hen til hende og sagde i sin sædvanlige dæmpede Tone: Har Frøkenen seet det Billede, der forestiller Ariadne trukken af Panthere?

Nei, hvorfor Hr. Fuldmægtig?

Jeg kom til at tænke derpaa ved at see, hvorledes Frøkenen har spændt Hr. Schiøtt for sin Triumphvogn.

Jeg kører altsaa i Enspænder?

O, det vil jeg ikke sige! Det kommer naturligviis kun an paa Dem selv, saa kører De med Fire, ja med Sex og Forrider ligesom Kongen.

Saa maatte jeg nok laane en eller flere af Camillas Panthere ... var det ikke Panthere, Fuldmægtigen sagde?

Jo, svarede Milner lidt flau.

Hvem var ellers Ariadne, Hr. Fuldmægtig? hvem var hun en Datter af?

Milner blev stikkende; men han reddede sig ved at sige: Jeg har vidst det i min Skoletid ... men vi kan slaae op i Lexicon ... Schjøtt, hvorledes forholdt det sig med Ariadne? Hvem var hun en Datter af?

Schjøtt traadte nærmere og sagde: Hun var Datter af Minos og Pasiphae og hjalp Theseus til at overvinde Minotaurus ved at give ham Traadnøglet med i Labyrinthen. Saa fulgte hun med ham; men han forlod hende paa Naxos, og der fandt Bacchus hende sovende, da han kom fra sit Seirstog i Indien. Han blev saa henrykt over hendes Skjønhed, at han tog hendes Krands og kastede den op mellem Stjernerne, og der funkler den endnu.

Det var meget smukt, sagde Emilie; det skal jeg forsøge at huske. Ariadne gav Theseus en Traad ... var det ikke saadan? Men han lod sig sidde, og saa kom Bacchus fra sine Erobringer og kastede hendes Krands op til Stjernerne ... ja, dengang var der ridderlig Begeistring i Verden!

Ja, tillad mig, Frøken - sagde Milner - han fandt hende sovende, og saa var det ...

Schjøtt blev ubehagelig berørt ved, at Nogen med saa dristig Phantasi nærmede sig Emilie, og tilføjede derfor hurtig: Et andet Sagn siger, at Bacchus slet ikke traf Ariadne, men at Artemis af Skinsyge over hendes Skjønhed, dræbte hende med sine Pile.

Gud, ja, det kommer der ud af at gjøre Folk jaloux, sagde Emilie og tilføjede: Hvem der havde en saadan Hukommelse! - medens hun med et Udtryk af Venlighed og Beundring lod sine deilige Øine hvile paa Schjøtt. Hun var ham taknemlig; thi selv naar Damer give Anledning til Tvetydigheder, ville de dog gjerne behandles med Ærefrygt som Gudinder; men pludselig huskede hun paa, hvad Camilla havde sagt om hans Krave, og sænkede Øinene ned paa den. Schjøtt havde med Fryd i Hjertet udholdt dette Blik; men nu blev han beklemt; han troede, at han havde en Plet paa sin Krave, og vendte sig bort for i Smug at see efter.

Grosserereren kom i Følge med Dalberg og Hald. Agent Theilmann kom ligeledes ind, og han, Grosserereren og Fruen fik en lille Samtale, medens Dalberg og Hald talte om Politik og drog Camilla med ind i Discussionen. Ifølge sin Plan udmærkede Dalberg Hald i hendes Nærværelse; men han var ikke stor Mand nok til at gjøre det uden selv at ville tage sig ud, og han lagde ikke Mærke til eller bekymrede sig ikke om, at Hald i Camillas Øine blev mindre ved at blive beskyttet. Milner sluttede sig til Gruppen som taus Deeltager; han vilde holde Øie med, hvad der foregik, men vogtede sig vel for det ringeste Udtryk af Mismod eller Skinsyge. For Camilla tog han sig ud, saalænge han saaledes taug, som om han mandig betvang en Smerte og resigneret anerkjendte, ikke en Værdigere, men en Mægtigere.

Schjøtt nærmede sig paany Emilie, der syslede med et Broderi og rolig ventede, til Herrerne vilde søge hende.

Hvorledes synes De derom? spurgte hun, da Schjøtt taus saae paa hendes Arbeide. 313 Det er virkelig smukt .... Maa jeg spørge, er det en assyrisk Jæger?

En assyrisk! udbrød Emilie; hvor falder De paa det?

Jo, for Øinene ere saa lange ... Jagttasken passer ellers godt til Øinene; den er saa stor! Den er formodentlig brugt som Symbol for at tilkjendegive, at Manden er en vældig Nimrod, og Nimrod var virkelig en Assyrer.

Saa? sagde Emilie.

Ja. Men, vedblev Schjøtt, Jakken har et mistænkeligt moderne Snit, og Bøssen ... ja, det forstaaer sig, Chineserne have kjendt Krudtet i over tusinde Aar ... Nimrod kan ogsaa have gaaet med Riffel.

Schjøtt var paa bedste Vei til at komme ind i sit Element, Ironien, og paa den Maade faae Holdning og Personlighed, og medens disse Ord saa uvilkaarlig brød frem af hans Natur, følte han sig ogsaa saa vel, ret som en fangen Fisk, der atter berører Vandet.

De spotter, sagde Emilie og saae op med et Udtryk som en Engel, der er ude i Verdens Ondskab. Det Blik kunde Schjøtt ikke modstaae; han blev bange for at saare eller fornærme hende, Fisken hoppede igjen i Nettet.

Han sagde: De er jo ikke ansvarlig, Frøken, for det Mønster, De har faaet at brodere efter. Broderihandlerne burde virkelig, før de fik Borgerskab, underkaste sig en Examen ved Kunstacademiet. Det er dog Lykke nok for den Slags Folk, at Damerne komme i deres Boutik.

Ja, men man gaaer jo ikke altid selv ... naar jeg er hjemme, maa jeg forskrive Mønstrene.

Schiøtt saae forskende paa hende. Var det et Stik? Sigtede hun til hans Kjørsel? - Nei; hun saae ud som Fromheden selv, medens hun arbeidede, bøiet over Rammen, og de yppige Lokker hang ned til begge Sider. Nei, sagde hans Reflexion, hun havde i det Øieblik aldeles glemt hans Kjøretour, ellers vilde hun netop have vogtet sig for det Ord.

Saa, der gik Traaden over! Om det saa er Garnet, har det ikke mere Lyst til at arbejde paa Assyrrerne! Det var slette Folk, Assyrrerne; det kan jeg godt huske fra min Bibelhistorie ... havde de virkelig lange Øine? 314 Schiøtt blev glad over at kunne bringe sin Kritik i Forglemmelse. Han fortalte om det Særegne ved den assyriske Kunst, om de opbevarede Monumenter, gled over til den ægyptiske Kunst, skildrede Templerne ved Nilen, Pyramiderne og Kongernes Grave, søgte at tydeliggjøre, hvilke forbausende Værker dette var, hvilken uhyre Udstrækning Ruinerne endnu have, hvorledes disse Triumph-Minder over antike Kongers Seire og Erobringer have trodset Tid og Ødelæggelse.

Camilla havde nærmet sig og hørte til i Taushed.

Emilie sagde: Hvorlænge kan det vel være siden, Hr. Schiøtt, at man gjorde de store Erobringer?

Det var flere tusinde Aar før vor Tidsregning, svarede Schiøtt.

Gud, hvor det er længe siden! sagde Emilie.

Emilies Instinct havde ganske rigtig sagt hende, at man kunde tillade sig Mere med Schiøtt end med mange Andre, og at det med ham netop var pikant, en Kjørsel med Panther. Han troede ikke sine egne Øren og Øine, lagde beskedent en anden Mening i Ord, Blik og Smil, end han vilde have gjort, naar en Anden havde berettet ham derom. Han lignede i den Henseende Hagen Jarl, der randsagede Islændernes Skib for at finde Flygtningen, og hvergang han kom udenfor Skibet nøiagtig kunde sige, hvor Forbryderen maatte være skjult, men hvergang han igjen kom ombord, ikke kunde finde ham. Emilie var den Kvinde, som i Selskabslivet meest maatte incitere Schiøtt, men ogsaa den, som mindst kunde vække en frelsende, sand og dyb Lidenskab hos ham. Som hun manglede Alvor overfor ham, manglede han Tro overfor hende; tiltrods for den eiendommelige, man kunde kalde den: nyfødte poetiske Uvidenhed, der tilhyllede hans Erfaring, laa dog paa Bunden af hans Sind en Tanke: at hun, naar det kom til Stykket, var Musen, der legede med Katten. Det var hun ogsaa - theoretisk; men praktisk var han Musen, hun Katten.

Grosserereren foreslog Selskabet en Spadseretur, og man begav sig paa en lille Vandring, der endte ved Concertsalen. Det var en Hverdag, og der var desaarsag kun faa Fremmede, medens hele Anstaltens Befolkning havde indfundet sig og bevægede sig paa sædvanlig kjøbenhavnsk Maade: hver Storhed omgiven af sine Drabanter og alle Storheder kredsende i afmaalte Baner og i forskjellig 315 Afstand om den største Storhed, som for Øieblikket var en Conferensraad og Storkors. Dette Sted er smukt, ja stort; det ligger ved Randen af en Bøgeskov, paa en Høi over det vidtstrakte, blaa Sund. Men Skjønheden og Storheden, Skoven og Havet, ere som oftest kun Ramme for Smaaligheden, for det borgerlig-elegante, selvkjærlig-opmærksomme Samfundsliv, hvis Alvor og Glæde har samme Dybde som Dandsemusiken, der opføres for det eller blander sig i dets Summen. Det er mærkeligt nok, at i det alvorlige, handlende, discuterende Liv er som oftest Heelheden, de Samlede, bedre end de Enkelte; men i det selskabelige Samfundsliv - naar det ikke er indskrænket til smaa udvalgte Kredse - ere upaatvivlelig en stor Mængde Enkelte bedre end det Samlede. Det ansees for en Uhøflighed at rage op over Middelmaadighedens Vandspeil, og derfor bliver Middelmaadigheden med dens Sands for Ubetydeligheder, dens Jagen efter smaalige Triumpher og aandløse Nydelser, toneangivende - hvoraf synes at maatte følge med Nødvendighed, at de Enkelte ville forringes, jo mere denne Art Samfundsliv udvikler sig. Hvor mange gode Kræfter mon der mellem Aar og Dag bringes ud i denne Hjemløshed, hvor mangt et Gemyt, der kunde blive noget Bedre, vænnes her til at være vildsomt beskjæftiget udenfor sig selv, til at have sit Indre som en umøbleret Stue, til at holde Sindet flagrende ude omkring »Folks« Øine og Læber for at erfare, ikke hvad man er, men hvad man synes at være!

En aldrende Herre hilste paa de Ankommende og indviede dem i et nydeligt lille Velgjørenhedsproject, der havde den hemmelige Fortjeneste at forene Alle uden Rangforskjel paa et og samme Stykke Papir. En anden Herre declamerede mellem to Concertnumere: Min Søn vil Du i Verden frem, saa buk. Det var ikke Satire - Numeret var valgt af det godmodigste Hensyn til Længden. En Embedsmand, der saa smaat havde Ord for, at han med Haardhed gjorde sig Fordeel af sine Undergivne, men i en videre Kreds var bekjendt for sin Velgjørenhedssands, trak Milner og Schiøtt tilside og sagde, han havde paataget sig at holde et Foredrag til Fordeel for Velgjørenhedsplanen; men han vilde slet ikke nægte, at medens han havde Følelse nok for Sagen, var han ikke vant til at holde Foredrag; han havde tænkt paa Noget om Hoved og Følelse, men her maatte man ikke tale for meget om Hoved, og han vilde bede en af 316 Dhrr. overtage Foredraget. Schiøtt raadede ham til at opføre en Art concerterende Duo mellem »Hoved« og »Hjerte«; Hovedet kunde være Lærdommen, den grulige Alvor og den kolde Kritik, Hjertet Bøgeskoven, Vandet, den barnlige Følelse; Hovedet bragte ved sin Spidsfindighed Hjertet til at tie; men det tause Hjerte underskrev Velgjørenhedsplanen. Ja, raabte Herren fornøiet, og saa tilføie vi Moralen: Det er bedre at have Hjerte uden Hoved end et hjerteløst Hoved! Det er Mad for Mons! - og det viste sig, at han havde Ret, det improviserede Foredrag gjorde overordenlig Lykke, næsten hele Forsamlingen følte sig smigret, og Resten mærkede lidt

Hoved. Imidlertid bevægede Dalberg sig fra Gruppe til Gruppe, forøgede ved Hjælp af Hilsener og Artigheder sit politiske Parti eller brød Odden af Modstand; Hald hilste paa Conferensraaden og havde den Ære at føre en kort Samtale med ham.

Milner fortalte Camilla en pikant Historie, sand eller opdigtet, om en af de tilstedeværende Fruer. Som altid, naar han overlod sig til sin gode Natur, var han heldig; der er Samfundsforhold, under hvilke den Stærke fornemmer Lyst til at trodse det Gode, blot for ikke at deeltage i Dyrkelsen af Skinnet.

Men det er jo i Grunden frygteligt, sagde hun.

Saadan er det, svarede han.

Og idet han glemte alle sine Tanker om et System og overlod sig til sin gode Natur, sang han dæmpet og med et skjemtende Blik:

*Al mio dio sarò spergiura,
Ma fedele a te sarò!**

Hun taug og gjorde Milner usikker ved sin Taushed.

Schiøtt kunde ikke væрге sig imod en Følelse af Velbehag; det var ret, som om han her blev til Noget. Hvad han aldrig var faldet paa at tiltroe sig selv, skete: Han var fornøiet over at gaae med en smuk Pige, ikke blot for hendes Skyld, men fordi man saae, at han gik med hende og hendes gode Selskab.

Emilie havde den Tilfredsstillelse at føle sig beundret og misundt.

* Jeg bryder den Ed, jeg har svoret min Gud; men Dig vil jeg blive tro. Af »Norma«, Adalgisas Ord til Pollio. 317 Selv fornam hun som den Smukkeste, en af de Rigeste og den smagfuldest Klædte ikke Spor af Misundelse, men kun kvindelig Triumph, og hun hvilede i denne livfulde Fornemmelse; thi Kvinden kan et Øieblik blive ligesom mættet af en saadan Triumph, et Mandfolks Forfængelighed er umætteligere, maaskee fordi den er unaturligere. Men hun havde ogsaa fuldtop at gjøre. Hun talte med Schiøtt og Grosserereren paa saadan Maade, som velopdragne Mennesker tale i Publikums Overværelse: for at lade Publikum see, at de tale. Hun skulde iagttage en Mængde Herrer og Damer og desuden udføre et lille Skjelmstykke med Camilla og den punktlig tilstedeværende André. For Camilla skulde det see ud, som om her virkelig var Noget, og med det Samme maatte det gjerne for André see ligedan ud. Hun slog derfor Øinene ned, hvergang de vare nærvæd at møde hans, og hun forstod den Kunst at gjøre nedslagne Øine ligesaa farlige som opslagne, medens Camilla uafvidende bidrog til Fuldendelsen; thi det Blik, hvormed hun engang imellem saae paa ham, medens Emilie ikke vovede at see op, overbeviste ham om, at han havde været paa Bane, vakte de besynderligste lyksaligulyksalige Følelser hos Ferdinand. Han troede og tvivlede, han svævede mellem Himmel og Jord, lagde phantastiske Planer, som han i samme Øieblik lod falde, turde ikke nærme sig og kunde ikke fjerne sig. Da han endelig maatte forlade Anstalten, var han i en saadan Stemning, at han maatte drikke og synge; han slog sig til et lystigt Selskab, fik baade Drik og Sang og tillige Spil, nemlig Hazard, vandt, og som om han havde været klassisk opdragen og vidst, at Venus var Gudinde baade for Kjærlighed og Spil, sammenblandede han sine to Lidenskaber og overgav sig til den Retning, der i Øieblikket var ham huldest.

Nogle Dage hengik uden at medføre Nyt, men udviklede, lig Solen, de Spirer, der laae i Forholdene. Agenten havde fattet Forkjærlighed for Bregning, Dalbergs og Viggo Grams Modstander, og behandlede ham som sin egen Gjæst. Schiøtt var Agentens Ven ude i det offentlige Liv, paa Restaurationen; men Bregning bød han ind til sig, og rimeligviis har Bregning fulgt Skriftens Ord og været »snild som en Slange og uskyldig som en Due«. Schiøtt blev bestandig noget fjernere stillet, maaskee tildeels fordi han ikke havde Dristighed til at stille sig nær. Overfor Damerne var det ham 318 næsten umuligt at befrie sin Holdning fra det Præg, den engang havde faaet; med hvilke gode Forsætter han end kom, saa blev han bestandig bragt til, istedenfor at conversere, at holde Foredrag. Den ubetydeligste Ting kunde blive en Anledning. Saaledes spurgte Camilla engang, hvad en Svovlstik hed paa Engelsk, og yttrede, da Schiøtt nævnte Ordet *Lucifer match*: Ja, det er sandt! nu husker jeg det! Det er dog et besynderligt Ord!

Det er ganske simpelt, sagde Schiøtt; vi sige paa Dansk: Phosphor-Svovlstikker; men Phosphor er det græske, Lucifer det latinske Navn for samme Ting og betyder Lysbringer. Lucifer er endvidere det Samme som Venus, naar den er Morgenstjerne, om Aftenen hedder den Hesperus. Det er en jødisk Prophet og en christen Kirkefader, der have stukket Hovederne sammen og formodenlig af privat Nag til Fru Venus faaet hendes lysbringende Stjerne brugt som Navn for Mørkets Fyrste.

Dermed var Samtalen inde baade i Astronomi og Mythologi.

Naar han gik ved Emilies Side, fortalte han hende lignende interessante Ting; han troede rigtignok, at han steg i hendes Øine ved at vise saa megen tiltalende Kundskabsfylde; men paa den anden Side følte han ogsaa, at hun egenlig helst vilde og burde underholdes livligere; men hvergang han vilde gribe Leiligheden til

at smutte ud af den fortællende Stil, fandt hun sin Fornøjelse i at forhindre ham derfra. - Imellem Camilla og Milner var Forholdet en besynderlig Blanding af Følsomhed, Skjemt og Drilleri, der lod ane, at en Krisis forestod, og endmere maatte den nærme sig, da Hald engang kom ud meget fornøjet: Han havde dog faaet Embedet. Dalberg og han vare nu enige om, at Regeringen dog var feig, at nogle velskrevne Bladartikler bragte den til at frygte den offentlige Mening, at Partiet factisk maatte seire ved tilsidst at være Indehaver af Statens Embeder. Enhver Regering, der ikke kan blive betjent af politiske Venner og Tilhængere, er dømt og maa styrte, bemærkede Dalberg. Hver ny Embedsmand, tilføiede han henvendt til Camilla, er en Pille, paa hvem Fremtidens Bygning hviler, men vore dumme Regeringsmænd anbringe den selv. Han gjorde med Haanden en fortræffelig Gestus og overlod Hald til en Samtale med Camilla.

Hald var i den lyseste Sindsstemning, og naar han kom bort fra »den høiere Politik«, var han kun opfyldt af Lyst til at gjøre sin Pligt i strengeste Forstand, varetage sit nye Embede med største Nidkjærhed. Der fremtraadte noget Bravt og Alvorligt, som gjorde et godt Indtryk paa Camilla. Deres Samtale blev afbrudt af Emilie, Milner, Schjøtt og andre Bekjendte, der vilde gjøre en Seiltour.

Den næste Morgen drog et stærkt Tordenveir over Egnen. Den voldsomme Pladskregn holdt Befolkningen paa »Skrænten« fængslet, og Milner kom tankefuld ind til Schjøtt.

Om Forladelse jeg forstyrrer nok, sagde han, da han saae Schjøtt med et Brev i Haanden, og vilde trække sig tilbage igjen.

Nei, slet ikke, det er kun fra den unge Hr. Krøyer, og jeg tænker ikke, der er vigtige Budskaber deri; det kan gjerne vente, hvis De vil tale med mig.

Nei, læs De; jeg kom kun for at passiare lidt i det gudsforgaaede Veir; jeg tænder en Cigar saalænge.

Brevet var dateret fra en Kro og lød saaledes:

Der er endnu nogle Dage tilbage af Ferien, og jeg vidste ikke, hvordan jeg skulde tilbringe dem. Hos Paulsens gad jeg ikke blive, og hjem gad jeg heller ikke tage; saa sendte jeg mit Tøi afsted og gav mig til at spadserere. Iaftes kom jeg hertil. Det var henad Solnedgang. Laagen til Haven stod aaben; der sad en gammel Mand, Kromandens Fader, paa en Bænk udenfor Vinduet og varmede sig i de sidste Solstraaler. Det gav mig Lyst til at blive herjeg veed ikke selv, hvorfor. Og nu er jeg her. Idag har jeg drevet om, og nu, henad Midnat, fik jeg pludselig Lyst til at skrive et Brev til Dem. Jeg er saa opfyldt af Tanker Jeg har Noget for.

For lidt siden laa jeg i Vinduet og saae op til Himlen med den uendelige Stjernevrimmel. Da forekom det mig, nei, det gik op for mig med den inderligste Overbeviisning, at hele Verden er Gud, Alt, hvad vi see og fornemme er Guds Legeme, og Guds Aand er Sjælen deri, ligesom jeg er Sjælen i mit Legeme. Gud er den hellige Ild; Gud er Lidenskab; naar den høie, mægtige Lidenskab betager os, saa at vi glemme Alt og kun leve i een Følelse, saa ere vi fyldte af Guden, hævede over Jorden.

Jeg har digtet nogle Stropher af en Sang:

Min Sjæl, lig Saften af de fulde Druer,
En fyrig Ild dybt gjemmer i sit Skjød,
320 Og de skal blusse, disse tause Luer,
I det Frie, mod Himlen, i hvirvlende Flammeglød!

Der er det Sælsomme ved den Sang, at Ordene uden min Villie kom til en Melodi, som jeg har hørt i min Barndom, medens jeg var meget bedrøvet - for jeg løb bort fra et Sted, hvor der var Glæde - og siden, hvergang denne Melodi er kommen mig paa Tungen, har jeg faaet Sorg. Men jeg vil ikke vide af Fordom eller Overtro, og jeg tager Dem til Vidne paa, at jeg synger den til Trods for alle Uvætter. Sanct Schjøtt, bed for mig! Vaag og bed, at det maa lykkes, som jeg har for.

Hm, sagde Schjøtt, da han havde læst.

Er der noget Mærkeligt i det Brev? spurgte Milner.

Aa, han ligger i en Kro og har Noget for. Formodenlig er der en smuk Kropige ... Den Phrase har han da stjaalet.

Hvilken?

Han skriver: Gud er Lidenskab. Det har han paa en eller anden Maade faaet fat paa hos Bettina.

Er der en Dame, som har sagt det? spurgte Milner opmærksom.

Ja; man skal i vore Dage passe paa Dameliteraturen. Hvad mener De: Der er en anden Dame, der har sagt, at kun den skyldige Kjærlighed er den sande!

Det var noget stift at *sige*, bemærkede Milner.

O, Milner! Hele Fuldmægtig Milner er i det ene Ord!

Milner smilede.

Schiøtt vilde nu gjerne bringe Samtalen hen paa Damerne, men var tvivlraadig om, hvorledes han skulde gjøre det. Milner ønskede derimod nærmere Besked om denne Sætning, og da Schiøtt tænkte: alle Veie føre til Rom, indlod han sig beredvillig paa Besvarelsen af Milners Spørgsmaal: I hvad Sammenhæng staaer den løierlige Sætning?

Der er en ganske god Sammenhæng, for han siger, at hele Verden er Guddommens Legeme, og den store Strøm af Liv og Lyst og Lidenskab, hvoraf vort Hjertes Pulsslag er et ringe Brudstykke, er Guden selv. Det er den ariske eller indiske Verdensanskuelse, den ældste, simpleste, Verdens oprindelige Tanke, fordi den kommer fra den Tid, da Menneskene stode Tilblivelsen nærmest, da Jorden 321 endnu var ganske frisk, nys opdukket af Chaos, frisk og skøn som Aphrodite, da hun opsteg af Bølgerne. Derfor faaer man let en Aabenbaring af den, naar man er forelsket og kigger Stjerner ... De kan læse videre om den i nogle Bøger, som jeg har taget med herud.

Tak, naar De har havt Uleiligheden, hvorfor skal jeg saa?

Naar De engang bliver gift, maae efter det Princip Deres Børn blive saare flittige.

Aa, ja. Men sig mig: Naar man troer, at Guddommen er Lidenskaben, hvad saa?

Naar man troer det? Saa dyrker man den. De fleste Mennesker dyrke den forresten uden at troe.

Dyrke, ja hvorledes dyrke?

Den Deel af den indiske Stamme, som senere blev kaldt Perser, dyrkede ganske simpelt Ilden, den hellige Lue, Solen. Vi Andre tage det mere symbolsk og dyrke Ilden i det skønne Kvindeøie. Vi hilse denne Glands som Straale fra Guden.

Kvindeøine ... Apropos, Schiøtt, De er en erfaren Mand, hvad synes De om Emilie Theilmann?

Milner, De er en klog Mand, hvad synes De om Frøken Camilla?

Hvad er Deres Mening om hende?

Schiøtt kunde ikke lade Leiligheden undslippe til at udtale en Theori; Camilla havde mindst forvirret ham, hende havde han meest betragtet som lagttager, og han svarede: Veed De hvad, Milner: Agesilaus erklærede engang, at Lovene skulde sove en Dag, da næsten hele Spartas Ungdom var vegen for Fjenden. I det polerede Liv er der Kvinder, for hvem Loven burde sove et Aar; naar de saa kom hjem igjen, bleve de vist udmærkede Fruentimmer.

Det gaar over min Forstand og langt ind i Præstens, sagde Milner, skjøndt han udmærket godt forstod.

I dette Øieblik aabnede Helzen Døren. Han pleiede at tage til Byen hver Morgen og komme ud om Aftenen; men Uveiret havde holdt ham tilbage, og han skulde nu spørge, om Fuldmægtigen vilde have en Whist med ham og Kammerjunker Billing for at fordrive Formiddagen. Man gik ud i Salonen; Schiøtt satte sig hen og saae tankefuld til, hans Phantasi opbyggede Korthuse af Damerne 322 og Kongerne; Milner spillede saa adspredt, at han to Gange stak sine egne Forcer; Noget i hans Sind nærmede sig en Krisis.

Henad Eftermiddagen klarede det op, Solen brød frem, medens enkelte mørke Skyer droge hen under Himlen, som Flygtninge, der vilde skjule sig. Paa Markerne var den modne Sæd slaaet til Jorden; man saae Fordybninger, hvor Vind og Veir havde tumlet sig, ret ligesom Kjæmpebørn havde leget der; enkelte Straa stode opreist med nedbøjede Ax, tunge som af Taarer, hvori de flygtige Solstraaler blinkede; i Sundet gik en tung Dynning, og Vandet slog grumset mod Stranden. Men Skoven stod som nyfødt, og Fuglene pippede under Løvet, medens Dryppet faldt i uregelmæssige Mellemrum og gav smaa Knald paa Bladene og paa Skræpperne ved Grøftekanten.

Hverken Milner eller Schiøtt havde Opmærksomheden henvendt paa Naturens stille Skuespil; Uveiret og Solens tilbagevendende Smil frembragte hos dem kun den ene Tanke, at det var godt: denne Dag vilde man være fri for Besøg fra Kjøbenhavn. Saasart det af Hensyn til Familiens Spisetid kunde skee, begave de sig paa Vei til Cottagen. De mødte Agenten, der morede sig over, at han var den Eneste paa Anstalten, som havde fornuftige Støvler. De sad Allesammen i Vinduerne som Høns - sagde han - og keg op til Himlen med den ene Side af Hovedet. Forresten forstyrrede han dem ikke i deres Planer; han havde Breve at skrive, vigtige Breve; han saae usædvanlig fornøiet ud.

Men kort efter kom Hald, og der hengik nu nogen Tid i ubetydelig Samtale. Endelig, da Veien syntes tør, foreslog Hald en Spadseretur, og da man var kommen udenfor, bød han Fru Sander Armen og gik foran; Milner fulgte ved Siden af Camilla, Schjøtt med Emilie.

Emilie gjorde Schjøtt opmærksom paa en Regnbue, der stod ude over Sundet, og sagde: Det betyder uroligt Veir. - Schjøtt svarede: Naar der nu var en følelsesfuld Geistlig tilstede, vilde han forklare Dem, at Regnbuen tvertimod betyder smukt Veir. Det lovede Vorherre jo Fader Noah.

Det troer man da i Grunden ogsaa helst, svarede Emilie; man bliver glad ved at see Regnbuen.

Ja, men er det ikke for de smukke Farvers Skyld? 323 Jeg veed ikke. Jeg synes, man mindes sin Barndom, da man lærte, at det var et kjærligt Tegn.

O, ja; der er maaskee ogsaa mere Kjærlighed i Regnbuen, end Theologien veed af.

Hvo veed da derat? spurgte Emilie.

Et Folk, som hedder Inderne. I en af deres hellige Bøger fortælles, at der engang var en stor Vandflod, efter hvilken kun eet Menneske, hvis Navn var Manus eller Manuscha, paa Dansk: Menneske, blev tilbage. Han længtes efter Selskab og offrede til Guden ved at gyde klaret Smør, Honning og Melk i Floden. Et Aar efter opsteg af Floden en deilig Kvinde. Da hun viste sig, kom Solens Dronning og Himmelhvælvingens Dronning og gjorde Fordring paa hende; men hun sagde, at hun tilhørte Manus. Hendes Navn var Ira, paa Græsk Iris, Regnbuens Gudinde. Hun var den Velsignelse, som Guden sendte Manden, da han havde offret Melk og Honning og klart Smør i Floden. Hun var stegen op af Vandet, og Solen og Himmelhvælvingen forlangte Deel i hende, og saaledes er det jo med Regnbuen. Men hun sagde, at hun tilhørte Manden; thi for ham forener hun Himmel og Jord. Saaledes er Regnbuen ganske rigtig et Pagtens Tegn, et Tegn paa den evig tilbagevendende Elskov efter Forstyrrelse og Uveir, Symbol paa Jordens Gjenbefolkning.

Det er smukt! sagde Emilie; hun følte virkelig derved, og Noget af den Følelse, som Sagnet fremkaldte, gik over paa Schjøtt, saa at en af hans Theorier blev virkeliggjort. En Fornemmelse deraf gjennembævede ham; men han formaade ikke at benytte Situationen, især da Emilie sagde: Jeg troede ikke, at der kom noget saa Smukt fra det Folk; vi vare oppe i et Museum, hvor vi saae nogle hæslige Gudeskikkelser, som de sagde, vare indiske.

Det Hæslige ligger kun i Tegningen, svarede Schjøtt; Kunsten kan ikke fremstille det Indvendige, og den gamle ariske Slægt havde Øiet saa opmærksomt fæstet paa de indre Tanker, at den oversaae Formen; den havde Sands for det Inderlige og Dybe, der ofte ikke tør vove sig frem paa Overfladen.

Det var et agtværdigt Folk, sagde Emilie. Er der flere smukke Sagn?

Den Natursymbolik, der ligger i alle Religioner, er altid smuk, 324 indtil Præsteskabet bemægtiger sig den og forstener den. Saaledes...

... De holder ikke af Præsterne.

Om Forladelse, Frøken jeg talte nærmest om de indiske.

Om Forladelsejeg afbrød Dem.

Jeg be'er!

Nei, vil De ikke blive ved ... vilde De ikke fortælle et Sagn?

Jeg vilde fortælle Sagnet om Guden Vatch. Oprindeligt betød Vatch Ordet, Brahmas hellige Ord, og der fortælles om en frygtelig Kamp, som Brahma maatte udstaae mod en ond Aand, og hvori Vatch kom ham tilhjulps og dræbte Dæmonen. Det er jo i og for sig skjønt, at Guden fælder sin Fjende med Ordet; men Præsterne gjorde heraf en ny Gud, Vatch, hvem de Troende skulde bringe Offer, fordi han havde hjulpet Brahma, og for at gjøre det nye Alter populært blandt Damerne, lagde de til, at Vatch var en Dame, hvem Brahma til Løn for hendes Hjælp tog tilægte. Tilsidst opstaaer der af Vatch ikke færre end 57 Gudinder, der dyrkes af Præster og Menighed; men seer man nøiere til, saa ere alle disse Gudinder kun Benævnelser svarende til Ordets Rigdom, og sluttelig er Meningen af det Hele vel den, at om Mennesket end taler paa 57 forskjellige Maader og synes at svæve vidt ud, saa stræber han dog derved kun efter at forherlige det Ene, han i Hjertet beundrer.

Man var virkelig dybsindig og klog i gamle Dage, sagde Emilie med et Blik og et Smil, der viste, at hun havde forstaaet, og som bragte Schjøtts Hjerte til at banke hastigere ... Har man nogen Beskrivelse af den Dame, som den Gud ægtede?

Nei, men man kan tænke sig hende efter den Beskrivelse, som gives af virkelige Kvinder. Den vise

Lovgiver Manu paalægger udtrykkelig Brahmanen, at han skal ægte en Pige, der er »velskabt og yndefuld i sin Holdning som en Svane; hendes Hud skal være bedækket med lette Duun, hendes Haar fine, Tænderne smaa, hendes Lemmer fortryllende bløde, hendes Navn skal være velklingende og ligne Ord, der betyde en Velsignelse.«

Hvem er Brahmanen?

Det er Præstestanden, svarede Schiøtt og ærgrede sig øieblikkelig over sin dumme Ærlighed, at han ikke havde sagt: Philologerne; nu fandt han det flaut at tilføie: og Philologerne. 325 Præstestanden lader til at have været meget anseet dengang ... Siger den Vise Mere om Damerne?

Ja; men jeg maa forberede Dem paa, at Manu nok har skrevet sine Love paa forskjellige Tider af sit Liv og ladet sig paavirke af sine Stemninger, for i et andet Capitel siger han: Det er Kvindens Natur at søge at fordærve Manden, og derfor skulle de vise Mænd holde sig fjernt fra Kvinder.

Gud frie os! Saa maa man jo være skrækkelig alvorlig, naar en viis Mand er tilstede!

Aa, nei, han siger ogsaa: Hvor Kvinderne ere hædrede, ere Guderne tilfredsstillende. Det er altsaa en hæderlig og god Ting at elske en Kvinde.

Giver Bogen ogsaa Damen Anviisning til at elske en Mand?

Ja, der staaer: Kvinden skal ære sin Elskede som en Gud; naar hun elsker en Mand, behøver hun intet Andet til at blive salig ... De seer altsaa, hvor let De har ved at blive salig.

Vil De laane mig den Bog, Hr. Schiøtt?

Har De isinde at gjøre Brug af den? spurgte han i en dæmpet Tone, hvori de lykkeligste Forhaabninger bævede.

Maaskee.

Hun havde slaæet Øinene ned, og han vovede knap at aande.

Gud, hvor Camilla er bleg! udbrød Emilie, da Camilla pludselig vendte Hovedet imod dem.

Medens de havde talt om Regnbuen og dernæst vendt Opmærksomheden til indiske Sagn og den vise Manu, havde Camilla ved Milners Side seet ud over Vandet. Der laa en varm Damp som en let Taage over Sundet; ingen Vind og ingen Bølge rørte sig; et Par Skibe vare ankrede inde i Bugten og speilede sig paa den matglindsende Flade. Man hørte en Hund gjøe langt ude paa et af Skibene; det var en underlig tiltalende Lyd af Huslighed og Hygge. En Fiskerbaad kom langsomt roende; dens røde Seil hang slapt, de tunge Aarer gave en dump Lyd; men længere ude hørte man et Dampskibs Brusen, som en mægtig Fugls Vingslag.

Camilla sagde efter en Pause: I gamle Dage gik vel i et saadant Veir Skibene med Pilegrime til det hellige Land eller til Rom.

Det troer jeg dog ikke, svarede Milner, for der er ingen Vind. Hvor falder De ellers paa det, om jeg tør spørge? 326 Aa, jeg veed ikke; men maaskee kommer det af, at jeg i disse Dage har læst en Krønike om Erik Eiegod, der valfartede, skjøndt Folket grædende bad ham blive ...

Hvem har laant Frøkenen den Bog?

Hører den maaskee til de forbudne Bøger?

Ja, saadanne Bøger burde virkelig forbydes unge, smukke Damer. De saae jo ud over Vandet, som om De ogsaa havde Lyst til at gaae som Pilegrim i Sæk og Aske.

Gid man kunde det!

Det mener De jo slet ikke.

Der er en vis Prosa, som har Magt og næsten beskjæmmer En, fordi den henvender sig til det Simplere i Ens Natur. Hun sagde med nedslagne Øine: Hvorfor kan man ikke mene det?

Fordi det jo slet ikke er i Deres Natur at opgive Livet, især for saadan en Phantasi som »det hellige Land«. Det hellige Land! det klæder Dem ikke nær saa godt som Deres Mantille.

Hun blev utaalmodig og sagde: Man maa ikke blande saadanne to Ting sammen, ikke i eet Aandedræt tale om Gud og min Mantille.

Bedste Frøken, nu bliver De jo ganske rørende. De er fromt stemt idag og taler om Gud.

Troer De da ikke paa Gud, maa jeg spørge? Eller paa Udødeligheden?

Jo, Gud bevare's! Om ikke just saadan, som Præsterne troe eller sige, vi skulle troe. Jeg troer ikke, at Gud sidder og passer paa, om De er pænt artig og retter Dem efter alle de Former, som Justitsraader og Spækhøkere have vedtaget, og som indsnøre deres bedste Følelser saalænge, til de visne.

Hun sagde med et tilbageholdt Suk: Hvad troer De da om Gud?

Jeg troer, eller Folk, der have en fri Bevidsthed, troe, at Gud er Lidenskaben. Det er kun i de stærke Følelser, vi leve, og det Hele er dog snart forbi.

Hun stirrede et Øieblik paa ham, saae sig om, ligesom forvirret, og gik derpaa rask til, saa de kom tæt til hendes Moder.

En Kvinde opgiver ikke saa let eller ikke paa theoretisk Maade Udødeligheden; hun kan suspendere den for en Lidenskab, for en 327 Personlighed, i hvem hun seer Kjærlighedens Uendelighed; men Udødeligheden ihjelslaaet ved Siden af en Upersonlighed er hende en afskyelig Ting.

Da de vare komne hen til de Andre, vendte Hald sig om, og idet han saae paa hende, sagde han: Befinder De Dem ikke vel, Frøken?

Hans Stemme havde noget Godt og Trofast, det blide Udtryk, som kommer, naar vi tale til den, vi agte og ærlig have kjær. Den lød i dette Øieblik til hende som Toner fra en bedre Verden, som Lyd af en Hyggelighed paa Havet.

Seer jeg daarlig ud? ... Det kommer maaskee af, at jeg med saa stor Længsel talte om Italien, at Fuldmægtigen fandt mig ganske overspændt.

Hvis De anseer det for en saa stor Lykke at komme til Italien, er den vistnok til at opnaae, sagde Hald.

I dette Øieblik opdagede man Agenten, der kom dem imøde, ledsaget af Bregning.

Jeg gratulerer! raabte Fru Sander til Bregning.

I hvilken Anledning, Frue? spurgte Milner.

Gud, det har vi glemt at sige Dem! Hr. Bregning har faaet Kald.

Der blev almindelig Lykønskning.

Lidt efter tog Milner Afsked og nødte derved Schiøtt til at gjøre det Samme.

Hvorfor gaaer De saa tidlig? spurgte Schiøtt.

Troer De, at de havde »glemt« at fortælle os, at Bregning havde faaet Kald?

Hm, ja, hvorfor ikke? Man har da før seet saa galt, at en theologisk Candidat bliver Præst.

Ja, man har ogsaa før seet saa galt, at en theologisk Candidat bliver forlovet med Datteren af en rig Agent. Nu skulde han formodenlig gaae en lille Omvei med Frøken Emilie, og hjemme i Cottagen lader formodenlig Grossereren, der formodenlig kom med Svigersønnen, anrette en lille Familiefest, hvorved man ikke vil genere.

Hm, sagde Schiøtt.

Lad os gaae hjem paa Skrænten og drikke et Glas Champagne paa de unge Folks Sundhed - for De foretrækker vel ikke Kildevand? 328 - Næste Morgen, medens Milner endnu laa i Sengen, kom Schiøtt ind til ham.

Han sagde: Jeg var inde paa Anstalten og holdt Frokost med Agenten. Det forholdt sig ganske saadan, som De meente iaftes.

Ja, kan De see!

Ja, men imens Bregning gik en Omvei med Emilie Theilmann, gik nok Hald en Omvei med Frøken Camilla, og imidlertid arrangerede Grossereren ganske rigtig en lille Familiefest. Vil De ikke drikke paa de unge Folks Sundhed? Vivat Hr. og Fru Hald!

Og med disse Ord bød Schiøtt Milner et Glas Vand.

Guds Død! raabte Milner, saa maa jeg til Byen med Dampskibet! Hvad er Klokken?

Klokken er otte, De har en Time endnu. Men hvad Pokker skal De til Byen efter?

Her er jo ingen ordenlig Bouket at faae - og saa maa jeg dog ogsaa tænke paa at gjøre et lille Ungkarlegilde for Hald og Bregning og Agenten, inden han reiser.

Schiøtt udbrød:

*Fractus si illabatur orbis,
Impavidum ferient ruinæ.*

Hvad er det paa Dansk, Schiøtt? Jeg har glemt mit Latin.

Det er paa Dansk de berømte Ord: »Du kannst Dich fassen, Du kannst entsagen, den schweren Schritt an der Hand der Nothwendigkeit heldenmäßig gehen.«

De tager fejl, Schiøtt, Hald og Frøken Sander have været hemmelig forlovede i lang Tid, og jeg har vidst det.

Han sagde det saa overbevisende, at Schiøtt troede ham og blev ganske beskjemmet.

Helzen kom og indbød dem til et Gilde samme Dags Aften i Charlottenlund - der kom nogle unge Forfattere og anden Ungdom, sagde han - og Schiøtt lod ikke Sorgen anfægte sig saa meget, at han skulde have afslaaet denne Indbydelse. Men da Aftenen var kommen, da han endnu var saa nær ved Noget, han virkelig fandt skjønt, vilde Ironien ikke med sædvanlig Beredvillighed slaae Bro mellem Ideal og Natur, og første Gang siden umindelige Tider var 329 Schiøtts Stemning lidt trykket; han stod tilbage for Helzen i livsglad Sikkerhed, især da Helzen var Gjenstand for agtelsesfuld, næsten smigrende Hyldest. Han havde Magt, en Magt, som Schiøtt saae paa med stille Ironi, men tynget af Tanken om Emilie.

Imidlertid var man paa Cottagen beskjæftiget med de behagelige Realiteter, hvormed det lovbundne Liv forskjønnes. Agenten tog Bregning tilside og sagde til ham: Seer Du nu, Præst, egenlig Medgift giver jeg ikke. Emilies Søstre havde deres Mødrenearv, og den var et Par tusinde Daler; det Samme faaer hun. Resten maa hun vente med, til jeg er afsted. Men Udstyr skal hun faae! Og i den Henseende kan Du sgu forlade Dig paa hendes Moder. Jeg assurerer Dig halvtredsindstyve Par Lagener ... kommer man saa og besøger Dig i Præstegaarden, kan man dog faae en Seng - hvad, Præst!

Og med disse Ord lagde Agenten Hænderne paa Bregnings Skuldre og lo høit.

Bregning svarede, at han var tilfreds og taknemlig for Alt, hvorledes det end blev, han havde faaet det Vigtigste, og Medgiften var kun en Tilgift.

Det kan jeg godt lide at høre, sagde Agenten. Men nu skal jeg sige Dig Noget: I December holder vi Bryllup! Ingen Forlæggelse og ingen Lavdag, som de siger i Skifteindkaldelser. Til den Tid skal vi have vor nye Sal færdig, Du skal faae en Dandsesal, som der ikke findes mange af i Danmarks Land, det skal jeg love for!

Agenten talte ikke heelt ud; thi den Sal, han vilde til at ombygge, stod i nøieste Forbindelse med Planen til en ny Boutik, og da hans Byggelyst var vaagnet, tænkte han ogsaa paa at flytte sine smaa Leiere ud i Nærheden af Fiskerhusene, bygge en ny Gade, der paany skulde forevige hans Oldefader eller nu: Familien Theilmanns Tipoldefader.

Samtidig havde Grossereren en lignende Samtale med Hald. Jeg er ingen Ven af lange Forlovelser, sagde han; vil Du som jeg, saa staaer Brylluppet om et Par Maaneder. Og siden vi nu tale sammen, saa lad os afgjøre en Ting, der dog skal berigtiges. Camilla er vort eneste Barn; Du bliver Arving til Alt, hvad vi efterlade. Men meer end sex tusinde Daler og Udstyr *kan jeg* ikke give strax.

Hald udtalte med passende Ord sin fuldkomne Tilfredshed, 330 skjøndt han ikke forstod det Eftertryk, som Grossereren lagde paa Ordet *kan*.

Men dermed forholdt det sig saaledes, at Grossereren, især i en tidligere Tid, havde været en streng Mand imod sine Kunder, Kjøbmændene i Provindserne. I et betænkeligt Tilfælde havde han ved en hensynsløs Optræden reddet en betydelig Sum, der var krediteret en ung Kjøbmandsfamilie; men Kjøbmanden havde hængt sig. Det var nu den store Angst i Grossererenes Liv, at der ikke skulde være Lykke med hans Penge, skjøndt Formuen siden den Tid var tiltaget betydelig. Sextusinde Daler vare hans personlige, utvivlsomme Formue før hiin Tid; dem *kunde* han give sit Barn.

Paa Anstalten gjorde de to Forlovelser overordenlig Opsigt. I Cottagen ved Siden af Grossererens hed det, at hver af de unge Piger havde 50,000 Rbd., nede ved Indgangen steg Medgiften til 100,000 Rbd. Næsten i et lignende Forhold steg Klampenborgs Actier, enhver ledig Leilighed blev besat, hvilket foranledigede Bestyrelsen til store Byggeforetagender, hvorved Actierne faldt igjen.

Bregning og Hald vare altsaa de næste, der opnaaede, hvad hiin Aften uvilkaarlig var ønsket eller blevet dem spaaet. Vel var Bregning endnu ikke bleven Provst eller Bisp og havde heller ikke Udsigt til at blive det; men istedenfor havde Skjæbnen føiet til hans Præstekald en ung, smuk Hustru, og Lykken, som Hald havde begjært, rørte idetmindste sine Vinger over hans Hoved. Schjøtt lagde næppe Mærke til, at han var taget paa Ordet, og i alt Fald vilde han ikke nu have fundet Fornøielse i Tanken om hiin Indskrift paa hans Ligsteen. Da han hørte om Emilies store Medgift, slog det ham, at han intet Øieblik havde tænkt paa at erhverve Gods. Det var ham en Tilfredsstillelse at føle, hvor æsthetisk han havde stillet sig til hende; men han sagde ogsaa med et bittert ironisk Smil til sig selv, at havde han handlet mindre æsthetisk, og især, havde han været Kammerherre eller Ritmester eller noget saadant Straalende, vilde han nok havt Held. Hvor meget han end troede at have hærdet sig imod Verden, kunde han dog ikke befrie sig fra en smertelig Fornemmelse; et Kvindeblik gaaer igjennem alle Harnisker; selv aabner man jo gjerne for dets søde Pile og føler først for silde Skuffelsens Braad. Og saa meget mindre kunde han komme til Ro, som han endnu daglig maatte see hende og paany savnede praktisk 331 Evne. Trods alle gode Forsætter formaaede han ikke at være kold, rolig og værdig; hun kunde undertiden see paa ham paa saadan Maade, at Tanken om hendes uigjenkaldelige Tab sled i ham; saa blev han blød og lod indirecte mærke en Bebreidelse. Hun gik ubarmhjertig og overgent ind derpaa, syntes ligesaa indirecte at bebreide ham, at han af Lutter Lærdom var kommen for silde. Men istedenfor at disse gjensidige Bebreidelser skulde have ført til en Forsoning, forstod hun at holde Forholdet saaledes, at det altid gyngede paa Bitterhedens Rand; thi Alt, hvad hun attraaede, var, at Schjøtt tydelig skulde vise Tegn paa ulykkelig Kjærlighed. Saavidt kunde hun imidlertid ikke bringe det; hun hidførte i det Høieste den Slags Ordkampe, hvori sædvanligviis en Mand maa komme tilkort, men hvori eiheller en Dame kan taale at vinde mange Seire.

Apropos, Hr. Schjøtt - sagde hun engang i en saadan drillende Samtale - De lovede mig den vise Mands Love. Har De dem herude?

Hvad var det for Love? spurgte Camilla.

Det var en meget god Bog; der staaer i, hvordan man skal opføre sig, hvem en Herre skal gifte sig med, hvordan man skal holde Huus, kort, hvordan man skal leve, og hvad man behøver for at blive salig.

Men det staaer jo i Biblen, sagde Camilla.

Ja, men der er det langt udførligere. Kvinden behøver kun at elske sin Mand for at blive salig, siger Hr. Schjøtt, der staaer i Bogen, og tænk Dig, det er en indisk Bog!

Jeg troede, Inderne antog Sjælevandringen, Hr. Schjøtt, sagde Camilla.

Det gjør de ogsaa, Frøken. Deres Lovgiver Manu opfinder Salighed og Helvede alene for Kvindernes Skyld, ellers troer han naturligviis som god Hindu paa Sjælevandringen og anvender den med en Inconsequens, som ikke er sjelden hos ham, ogsaa paa Damerne. Han siger f. Ex.: Naar en Discipel taler ilde om sin Lærer, bliver han efter Døden til et Æsel, misunder han ham, bliver han til en Orm; en panegyrisk Digter, en Rosiflengius, bliver sat i Klasse med en Spillehuusvært og vorder en Græshoppe, og en coquet Jomfru bliver efter Døden til en Lærke.

Til en Lærke, Hr. Schjøtt? sagde Emilie. 332 Ja, ikke den Slags Flasker, man kalder Lærker, endskjøndt stakkels Elskere passende kunde have en saadan at drikke af; men Fuglen Lærke. Vorherre er saa naadig og miskundelig imod Kvinderne; naar han straffer dem allerhaardest, bliver der dog altid noget Smukt af dem. Men alle Lærker ere afdøde coquette Damer. Har De lagt Mærke til Lærken, hvordan den holder sig høit oppe i Luften, slaaer med Vingerne, kviddrer, er saa fornøiet over at blive beundret, og naar den kommer ned til Jorden for at søge Reden, altid slaaer ned i Øst, naar Reden er i Vest, og ubemærket forstaaer at smutte ind?

Det er mærkværdigt! sagde Emilie. Men, Hr. Schjøtt, De talte om stakkels Elskere. Hvad bliver en stakkels ulykkelig Elsker efter Døden?

Ja, tillad mig, Frøken, hvilken mener De? Ham, som faaer Damen, eller ham, som ikke faaer hende?

Schjøtt følte, at det var for stærkt; men - nu var det sagt.

Hvem troer De, er den ulykkeligste? spurgte Emilie uden Spor af Sindsbevægelse.

Der er i alt Fald ikke sat Straf paa at være ulykkelig, svarede Schjøtt undvigende.

Heller ikke Belønning?

Aa, jo, han faaer formodenlig en af Gudinderne tilægte.

En af de 57 Talegudinder? ... var det ikke 57?

Camilla kom her til Overflod Emilie tilhjælp og sagde: En Talegudinde? En saadan Gudinde har vel den stakkels Geert Westphaler faaet, da han blev salig.

Var Geert Westphaler en lærd Mand? spurgte Emilie Camilla.

Ja, meget lærd!

I dette Øieblik ønskede Schiøtt sig langt bort.

O, ja, nu husker jeg det! udbrød Emilie. Det er jo ham, der taler sig fra Bruden ... Ja, de Lærde, de Lærde! Sig os, Hr. Schiøtt, var der ikke engang en Mand, som blev rasende af Lærdom?

Jo, Frøken, det var Saulus eller Paulus, der kom til Agrippas Hof; men de smaa Hofdamer kunde ikke forstaae ham og kaldte ham rasende.

Hvor det dog er Skade, at en lærd Mand ikke bliver forstaaet af sin Tid! ... Hvorledes vare Hofdamerne klædte, Hr. Schiøtt? 333 Hvorfor spørger Frøkenen mig derom?

Jeg troede, De kjendte Alting, der var før vor Tidsregning.

Aa, ja, maaskee kunde jeg beskrive saadan en lille Hofdame ...

Virkelig? Var de smukke? Hvordan saae de ud?

Emilie saae saa freidig paa ham, og hendes Stemme var saa deilig! Han kunde ikke svare Andet end: Ja, de vare unægtelig smukke; nogle af dem mørke med den brunette, alvorlige Skjønhed, andre mere blonde ...

Var der blonde Damer dengang og hos Agrippa?

Ja, Frøken, en skjøn Blanding af Blondt og Mørkt; saaledes beskrives Cleopatra og Mariamne, Verdens deiligste Kvinder.

Schiøtts Tone bad om Fred og bød smigrende Beundring i Krigsomkostninger.

Det er Skade, sagde Emilie, at man aldrig kan faae at vide, hvordan de gik klædte.

Det kan man let faae at vide, Frøken; thi foruden den store videnskabelige Interesse er der en Skjønhedsinteresse med i Spillet. Den Tids Dragter vare med deres Farver og Drapperi noget fuldendt Skjønt og tillige Simpelt og Naturligt.

Saa var det vel lutter studeerte Folk, som dengang vare Modehandlere? De havde da taget Examen ved Kunstacademiet ... saadan burde det være endnu.

Hvor det kan gjøre ondt, naar Noget, man har sagt i en blød Stemning, senere bliver gjentaget med Railleri! Schiøtt svarede: Saamæn, Frøkenen har Ret; man burde maaskee gjøre det; man gjør jo altid meest Lykke ved at speculere i det Smaa.

Jeg be'er: det Smaa forenet med det Store! Naar vi Damer kom og kjøbte et ægyptisk Shavl hos Dem og med det Samme fik en Forelæsning over Pyramider og Templer, saa gik man hjem og sagde til sin Mand: Du skulde dog virkelig gaae hen og lade Dig tage Maal ...

Frøkenen glemmer, at det var en Dameprofessor.

Naa, ja, f. Ex. til en Maskerade ... en Turban!

Saa vilde jeg svare, at Fruen vistnok selv kunde besørge hans Hovedpynt.

Saa De kunde ikke sye Turbaner? spurgte Emilie saa uskyldig, at Schiøtt kom tilkort; han var for harmfuld til at turde vove sig 334 videre, og han kunde dog ikke lade være at beundre dette Ansigt og denne Stemme og føle Mismod over, at hver Samtale gjorde Svælget imellem dem bredere. Og senere, da Ivrigheden havde lagt sig, kunde han desuden mærke paa Camilla, at han havde tabt i hendes Øine, fordi han ikke havde behersket Samtalen og sig selv.

Milner havde forsøgt paany at nærme sig Camilla; men der havde han mærket noget afgjort Koldt, som om han befandt sig overfor en Staalvæg. Han kunde ikke tage fejl heraf; men han forstod paa den anden Side ikke den Holdning, Camilla havde overfor sin Forlovede: den milde, rolige Hjertelighed, hvormed hun

behandlede ham. Milner forstod ikke, at en Kvinde under saadanne Forhold kan finde Ro i Pligtfølelsen. Den Plads, hun har tilovers i sit Hjerte, udfylder hun med et Alter for Pligtens Guddom, og den Lidenskab, hun ikke har Brug for, offerer hun paa dette Alter. Der skal da fra Mandens Side ikke Lidet til for at omstyrte Altret og gjøre den Følelse, som dvælede der, hjemløs.

Agenten vilde nu reise hjem og bekvemme sig kun til at tøvte et Par Dage, fordi der skulde finde Ordination af nys kaldede Præster Sted, og iblandt dem var Bregning. Hovedstaden blev den Dag overrasket ved, at næsten hele Klampenborg indvandrede. Høitideligheden holdtes i Frue Kirke, og efter Ordinationen prædikede Bregning. Emilie saae sin Brudgom blive indviet af Rigets høieste Geistlige, hun hørte ham tale med Kraft, Begeistring og Myndighed til den udvalgte Tilhørerkreds; der paakom hende en tilfredsstillende Følelse af, at hendes Fremtid gik til noget Stort og Hæderligt, noget over det Almindelige Ophøiet, og hun skulde gaae Veien ved sin Husbonds Haand. Hun, som havde lidt en bitter Skuffelse og maattet opgive høitflyvende Idealer, saae nu selve Kirkens Alter tjene hende til Fodskammel; hun saae Maalet naaet: hun skulde staae høit i sine Sødskenes og hele Kjøbstadens Øine. Men medens hendes Selvfølelse traadte paa Altret, var der dog samtidig Noget i hendes Sind, som bøiede sig med Taknemlighed, ja i dette Øiebliks Følelse af Andagt vidste hun ikke Andet, end at Alt i hendes Tilværelse var bragt i Ro, at hun havde fundet Hjem i et Huus, der var skjønt og hædret og bygget paa fast Grund. Da hun steg i Vognen, var der over hendes Væsen udbredt en Alvor, som gjorde hende endnu skjønnere, og som Schiøtt antog for en ny Slags

335

Coquetteri. Thi skjøndt han selv ved en anden Leilighed havde sagt, at vi Mennesker ere kunstig sammensatte Væsener, var han dog i dette Tilfælde lovlig forhindret fra at see, hvad der rørte sig i denne Pige. Næste Morgen reiste hun, og da Ferien nu ophørte, toge Schiøtt og Milner tilbage til Byen. Milner kom hjem med en *affaire manquée*. Saaledes pleiede han at kalde den Slags Ting, og det er allerede en Trøst at have en Rubrik, et Rum med fransk Etikette, til sin Sorg. Schiøtt kom hjem med en bitter Erfaring og med sine Theorier i Uorden. Samtidig kom Otto hjem med sin Kjærlighed og med »Noget, han havde for«.